

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · 10 » — »
Negyedévre · 5 » — »
Egy óra · 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadhatók.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A mai magyarok.

Pécs, 1901. április 24.

Keserű igazságokat mond el az „Arad és Vidéke“ alább közölt cikke, de azt tartja a közmondás: „keserű orvosság használ legjobban“ s ez okból közöljük azt a következőkben:

Mi vagyunk a szabadság, Ausztria a szolgaság. Mi vagyunk az alkotmány, Ausztria a zsarnokság. Mi vagyunk a népjog, Ausztria az önkény. Mi az önérték, Ausztria az alázatosság. Ezt írják, szavalják, hirdetik vezércikkben, parlamentben, malom alatt. Mint legenda száll át nemzedékről-nemzedékre, hogy mikor letiporták szabadságunkat, alig akadt magyar, aki közszolgálatot vállalt volna. Csehek és osztrák-németek voltak a beamterek... Hiszünk és tovább adjuk, hogy nem ez az igazság. Hiszen megvan még a hivatalos schematizmus és abban sorban a jó magyar név sok viselője. *Magyarok voltak nagyrészt a Bach-buszárok*, közülük még miniszter is került ki már. *Magyarok voltak, mint a muszkavezetők, a labancok, Rákócy megnótázói, a kuruc birtokok aljas elkobzóit.*

Zápolya bukása óta meghonosodott az osztrák szellem Magyarországon és a magyar külszin, sujtás mellett egyre több lett a magyarnyelvű osztrák. És ezek a rossz magyarok mindig gonoszabb ellen-

ségei voltak a szabadságnak, a népnek, mint maga az osztrák önkény, mely nélkülök egy tapodtat sem tudott volna előrehaladni. Az osztrák abszolutizmus gyűlölte a magyar alkotmányosságot, mert attól reszkedett, hogy átsap Ausztriába is az alkotmányos „ragály“. Azt akarta, hogy így annál kevesebb magyar vér juthasson az osztrák erekbe. A terv csak félig sikerült. A „forradalmi“ *magyarból alázatos osztrák lett*, hű, gyáva, szolgai alattvaló. De az osztrák nép megtelt önértékkel, szabadságszeretettel, bátorsággal, forradalmi szellemmel.

Kicsérélték az országokat. Aki igazi osztrákokat akar látni, annak — Magyarországra kell jönnie. Kurucok pedig már csak — az osztrák parlamentben találhatók.

Ki hallott magyar megyéről, városról, mely szembe merne szállani a központi kormányval? És a cseh-német viszály alkalmával a német városok egész sokasága megtagadta az adófizetést, az állami közigazgatás közvetítését. Ki hallott magyar városról, ahol a népharag szilajsága miatt ostromállapotot kellett volna hirdetni? És Ausztriában Prága, Grác stb. népét már csak ez a végső eszköz tudta nem egyszer féken tartani. Ki hallott magyar polgármesterről, aki a nép bizalmára támaszkodva, dacolni mert volna a felsőbb hatalmakkal.

És Bécsben még a silány Luegernek is annyi erőt adott a népakarat, hogy a császári megerősítés megtagadásánál bátran döröghette: „Sajnálom, ha nem tetszem az uralkodónak, de tetszem az Istennek!“

Mily jellemző volt a kvóta-mozgalom a két országban. Magyarországon leültek az állambölcsek és nagy tudományossággal bebizonyították, hogy nem nekünk van igazunk. Könnyű szerrel békült meg közvéleményünk a kvóta felemelésével. Ausztriában minden politikus arra használta fel tudását, erejét, hogy az osztrák érdeket védelmezze és nem akadt *egyetlen* ember, a ki nyíltan Magyarországnak mert volna igazat adni.

Bécs tele van az uralkodó-ház ajándékaival. Kincseit az uralkodó család ott halmozta össze. Ott van az udvar, ott laknak a főhercegek. De *szervilizmust, undorító lakájszellemet csak nálunk kell keresni*. Az az ellenzéki tigris, a ki egyszer cukorkát evett a budai várpalotában, örökre megszeliült. Magyar udvartartást: lihegnek, hörögnek a magyar „forradalmárok“. Ezzel szívők minden vágya betelt. Csak nemzetiszinü legyen a *livré*, szivesen bujnak kocsis, ajtónálló, inas és komornyikruhába.

Emlékezzenek, mint megmondotta *Stranszky*, cseh képviselő, az uralkodónak szemtől-szembe véleményét? Fölfortyant az egész magyar osztrákság e vakmerőségen. Ez nem az államférfi tónusa. A *magyar*

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A műpártolás és a nők.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —
(Folytatás.)

A modern iparművészetben a motívumot a törekvő természettől veszi a művész, azt stilizálja, praktikus igényeinek megfelelően idomítja, csoportosítja, tetszetős alakot ad tárgyának, melynél kerül a fölösleges anyagnak használatát és csak a helyes szerkezethez okvetlenül szükséges anyag használatára szorítkozik, mellőzi a fölös díszet, a tömeges cifra-ságot, az imitált, hamis anyagot, az ugynevezett talmi díszet, szóval oly műtárgyat igyekszik előállítani, mely egy a művészi igényeket, mint a gyakorlati követelményeket kielégíti és e mellett a művészi szabadságnak és a modern életfelfogásnak gyakorlatias kifejezője legyen.

Az iparművészet meghonosítása fontos közgazdasági érdek. Sok pénz vándorol külföldre mű- és dísz tárgyakért. Ha hozzáveszünk még, hogy a honi iparművészet fejlődésével terjed és fejlődik házi iparunk is, mely a romlatlan nemzeti izlés, a nemzeti törekvés kifejezője szokott lenni és a nemzeti stílus megteremtését elősegíti: el kell ismernünk, hogy a hazai iparművészet fejlesztése feletté nagy jelentőségű ránk nézve. Ámde az iparművészet fejlődése a többi képzőművészetek

uttörő munkásait, a művészeket nemes törekvésükben támogassuk, hogy műpártolással a hazai művészet ügyét előbbre vigyük.

Hogy megismerjük a különbséget a régi idealisztikus műírány között, vonjunk párhuzamot egy francia díszkert és egy angol park között. Amabban az utak egyenes vonalúak, a fák, bokrok, sövények szabályosan megnyesvék, az ösvények és ültetvények szabályos, részarányos mértani alakot képeznek. A lombzat mesterséges fülkét szobrok, az utak szegélyeit virágágyak díszítik, a szabad tereken szökőkutakat látunk. Itt a természeti szépségek nem érvényesülhetnek, a hatás mintegy korlátozva, fegyelmezve van az eszményi, mértani alakok, merev szabályok által. Az angol kertben ellenben a természeti szépségeket eredeti alakjukban csonkítottanul élvezhetjük. Főszólyt fektetnek itt az ügyes csoportosításra és helyes elrendezésre, hogy a természetes formák szem- és arányhatásukkal teljes mértékben jussanak érvényre. A ligetek, az erdőrészetek, a tó, a patak hidjával, a kanyargós ösvények, a gloriettek stb. harmonikus természetességükkel, üde bájjukkal kellemesebb, vonzóbb hatásúak, mint a francia modorban elrendezett díszkert, melyet megcsodálunk ugyan, de miután nélkülözi a természet eredeti szépségeit, nem ragad el bennünket, nem érezzük magunkat oly jól, mint a szabad természeti szépségek szemléleténél, mintegy feszélyezve vagyunk a merev, egyenes vonalak és éles szögletek által, melyek a fegyelmezett, az unalmasság benyomását teszik.

A nem oly régen nálunk is járt Walter Crane angol művész nagyon helyesen bizonyította, hogy a vonalaknak a művészetben beszélő hatásuk van.

A természetben semmi sem állandó. Minden változik, fejlődik, halad, érik, majd visszaesik, hanyatlik, hervad és elmúlik. Még a halálban, a megsemmisülésben sincs feltétlen megállapodás. Szemeink, idegzetünk és érkeink megszokták ezen folytonos mozgást. A természeti erőknél szakadatlan munkálkodása tulajdonképpen az élet, a szünetelés a halál.

Ha a természetnek haladását grafikailag tüntetnők fel, görbe vonalat kapnánk, mely a félkör vagy hajtalék alakjának megfelel, körülbelül olyan vonal, minő a levegőbe röpitett rakétának az utja. A természetben az alakok kiképzésében ritkán találunk egyenes vonalat. Miután a természetben az élet sajátja a mozgás, kell, hogy ezen hely- és alak-változás görbe vonalak által válják szembetűnővé.

Szemeink megszokván a természetnek jellegzetes görbe vonalait, azokat a művészetben és műalkotásokban is szivesebben látjuk, mint az egyenes vonalakat és éles szögleteket.

Az egyenes vonal az elmúlást, tespedést, a nyugalmat jelenti, — a pont a megsemmisülést jelzi, — csak a görbe vonal felel meg természetesen az élet jellegének, a mozgásnak. Míg az egyenes vonalak és az éles szögletek ridegen érintenek, hidegen hagynak és untatják a szemléltőt, addig a görbe vonalak kellemes, élénk és vonzó benyomást

államférfi kezét csókol, mint Széchenyi Pál tette Rudolf trónörökösrel és ha megkérdik tőle, hogy szép-e az idő, merő lojalitásból még akkor is igennel felel, ha jég esik. Nemrég szénuzsorásnak neveztek az osztrák képviselőházban egy kir. herceget, akinek Csehországban bányái vannak. Irgalmatlan kritikát mondtak gazdálkodásáról, mert hiszen a képviselőnek azért van immunitása, hogy mindenről elmondhassa véleményét. Képzeltető-e ilyesmi *mindünk?* Nálunk a legszélsőbb pártok is lojalitási görcsökben fetrengenek és ha egy kir. herceg nyilvánosan tarhonyát eszik, a meghatottság könye szökik a szemekbe.

Milyen vita viharzott végig most is az osztrák képviselőházon! *Ezek férfiak, igazi népképviselők.* Hangjuk néha durva és bárdolatlan. Nem mindig perfekt gavallérok. De becsületes, őszinte és bátor emberek. Ferenc Ferdinánd trónörökös el merete fogadni a klerikális „Schulverein” védnökségét, mely a haladás és felvilágosodás ellen szervez hadjáratot. Ezt tették szavá a parlamentben és keményen oda-mondogattak a kir. hercegnek, aki a partviszályokba avatkozik. Mint a tárogató hangja, oly éles, erős és harcias volt a kritika. Vannak még kurucok — *Ausztriában.*

Odaát *igazi* népképviselők ülnek a képviselőházban, a kik ismerik, teljesítik kötelességüket. Az osztrák nép meg is érdemli, hogy ilyen képviselői legyenek, mert nem pálinkagőzben, a bor mámorában, pénzt zsarolva, vagy korbácsütések alatt görnyedve szavaz. Ott a mandátumnak nincsen tőzsdéje, nincsenek gazember kortések, a kik választásról-választásra abból élkösdnek, a mit a vesztegetésnél, etetésnél, itatásnál félreraktak; *nincsenek kreaturák, a kik parancsra szavaznak.* Még a *bivatalnok* is batran, kedve szerint adja le szavazatát és a számtalan együletben,

testületben megszervezett nép zászló, toll, heje-huja, lakodalom, cigány, bankó és szolgabíró nélkül gyakorolja jogát.

Kieseréltek minket. Talán még azt is megérjük, hogy *magyar beamtereket* visznek Ausztriába, hogy tartsák féken a rebellis osztrákokat. Igen, visszaadjuk a kölcsönt a Bach-huszároknak.

*** Választási mozgalmak a pécsváradi járásban.** A választások küszöbén az ellenőrizhetetlen hírek és jelölések egész tömege lepi el úgy a fővárosi mint a helyi sajtót; így került úgy a fővárosi, mint a helyi lapokba az a közlemény, hogy a pécsváradi járásban Szalai Mihály, a „Magyar Estilap” szerkesztője lép föl Kossuth párti programmal, utóbb pedig a fővárosból Szemere Huba jelöléséről értesültünk. Ezzel szemben föltétlenül megbízható helyről vett értesülésünk szerint a pécsváradi választókerület Kossuthpárti képviselőjelöltje *Egry Dezső dr.*, pécsváradi ügyvéd, a kinek megválasztását a járás független érzelmű polgárai bizonyosra veszik. A választók nagy örömmel fogadták földijüknek azon elhatározását, hogy a jelöltséget elfogadta és vállvetett munkálkodással jelöltjük ügyét minden bizonynyal sikerre is fogják vinni. Egryt — mint értesülünk — az orsz. függetlenségi és 48-as párt is támogatni fogja, legalább arra vallanak azon levelek, a melyeket Kossuth Ferenc intézett hozzá. — E hírünkkel kapcsolatban megemlítjük azt is, hogy a néppárt e járásban szintén már erős agitációt fejt ki. Jelöltje *Nagy Sándor*, egy budapesti klerikális lapnak munkatársa, a kinek érdekében a járásbeli klerus több tagja már erősen hazal, hibetöleg sikertelenül, mert a járás zöme függetlenségiékből áll. Hogy közlésünk teljes legyen, megemlítjük végül, miszerint a kormánypárt jelöltje *Madarász István dr.*, pécsi ügyvéd, a ki a sikernek minden reménye nélkül megy bele a választási küzdelembe.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

tesznek, mert összhangban allanak az élet elvével, az örökös szabad mozgással, azaz a szabadság fogalmával.

Szépen látjuk alkalmazva a görbe vonalat remek székesegyházunk architektúráján, melyen mint a román bazilika stíljében épült templomon, a félkörívi alakja van a boltozatokon kiképezve, mi eleven, élénk hatású és az élet mulandóságára emlékeztet. A menyezet bazilikaszerűen lapos és vízszintes. Ez látszólag ellentétben áll a román stíl köríves jellegével és tényleg ellensúlyozza a köríves boltozatok hatását és nyomott hangulatot kelt. A lapos menyezet elrendezést azonban a bazilika jellege megkívánja, de indokoltá teszi a hiányos világítás is, a mennyeiben a menyezet dekoratív kiképzése lapos menyezeten jobban volt érvényesíthető. Itt a lapos menyezet egyenes vonalai a nyugalmat és elmúlást jelentik és mintegy figyelmeztetik a hívőket, hogy odafenn Isten előtt egyenlők vagyunk, az élet végcélja mindent kiegyenlít megnevellál.

Vegyük vizsgálat alá a divatos lakásberendezést, a szobabutorokat. Itt is megtaláljuk a görbe vonalat a barok, rokoko, reneszánsz és a modern angol stíli butorokon. Ellenben a néhány évtizeddel ezelőtt divatosá vált ó német stíli butorokon az indokolatlan építészeti tagozás által megtaláljuk az egyenes vonalat, egyenes éleket és éles szögleteket az erős párkányzatokon, mely a butornak otromba nehézkes alakot ad, ellenkezőt gyakorlatias rendeltetésével, nem tetszős, nem szép, — ridegen és hidegen hat.

Színházak építőművészeti kiképzésénél

szintén ajánlatosabb az olasz reneszánsz és barokstíli, mint a nyugoti hatású ó-görög stílusok, mint a jóniai, doriai és korintusi stílus alkalmazása, mely utóbbi stílusok egyenes vonalak és éles szegletekkel képeztetvén, inkább muzeumok, mauzoleumok és templomok építésénél alkalmazandók komoly jellegűknél fogva.

E tekintetben a pécsi színház külső architektúrája szerencsésebb és rendeltetése jellegének sokkal megfelelőbb, mint a Helmer és Felner híres bécsi cég által épített magyar színházak, melyek görög stílusban épültek.

Valamint a vonalaknak, úgy a színeknek is van nyelvük, beszélő tehetségük, jelentőségük. Azokkal is ki lehet fejezni érzelmeket és hangulatot, azokkal is lehet hatásokat elérni. Az egyik színt rikitónak, lármásnak, élénknek találjuk, a másikat tompának, hidegnek, komornak tartjuk. A vörös szín az öröm színe, a kék a bánat színe, a fekete gyászt, a zöld reményt jelent, a fehér az ártatlanságot jelenti. Ezek bár átvitt fogalmak, mégis azt igazolják, hogy a színeknek van hangulatot kifejező hatásuk.

A színek összhangjának ismét lehet kellemes, nyugodt, vonzó hatásuk, de lehet nyugtalanító, mozgalmassá, lármás hatásuk, mi mindig a színek összetételétől, összeválogatásától, a világítás és árnyékolás minőségétől függ.

A színhatás a festőművészetben és a dekoratív diszítésnél nagy jelentőségű. Ezt jól tudják a nők, kiknél a színérzék különösen ki van fejlődve. Nagyon jól meg tudják válogatni öltözékük színét, alakját, hogy a ruha jól álljon és szépet mutasson. Lakószobáik

Hírek.

Pécs, 1901. április 24.

Hazudsz Palkó.

(Mese.)

Írta: Albert bácsi.

Egyszer volt, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl, volt egy szegény ember, annak egy fia.

A szegény embert mindenki szerette, de nem úgy a fiát. Rossz, csintalan fiú volt, hazudni meg úgy tudott, mint a parancsolat, nem is hívták ezért másként, mint Hazudsz Palkónak.

A szegény ember mindent megpróbált Palkóval, de nem használt se a szó, se a gyoró, Palkó csak hűséges volt nevéhez és hazudott sorra-rendre, meghazudtolta atyját, pajtásait, talán még a jó Istent is a mindennapi imádságában.

Egyszer aztán azt mondta a szegény ember Palkónak:

— Fiam, szeretlek, hiszen apád vagyok, de ha el nem hagyod a hazudozást, bizony elkergetlek.

— So'se kergessen engem édes apám, — felelte Palkó — elmegyek én így is. Holnap reggel nem talál már édes apám házában.

— Ezt sem hiszem el neked, — szolt a szegény ember — mig itt vagy.

De bizony Palkó most az egyszer igazat mondott.

Másnap reggel még alig pitymallott a Palkó már elindult.

Ment, ment, mendegélt, egyszer csak elér egy faluba. Vasárnap volt éppen, az emberek ünneplős gunyában ballagtak a templom felé.

Palkó oda furakodott, a hol legtöbben voltak és torka szakadtából kiáltotta:

— Tűz van! Tűz van!

— Hol van a tűz? — kérdezték összevissza.

— A kisbíró konyhájában, — felelte Palkó — csak sies-enek atyafiak, most még tán elolthatják.

Uccu neki, az egész nép mind a kisbíró házához szaladt. Volt ugyan ott tűz, de csak a háromláb alatt, azt pedig a kisbíróné

diszítésénél, egyes kézimunkák készítésénél szintén finom színérzékűről tesznek tanúságot, mindenütt összhangot és kellemes színhatást igyekeztvén létrehozni.

Szemünkre vetik, hogy nincsen műérzékünk, nem érdeklődünk a művészetek iránt, nem pártoljuk a művészetet. Ez sajnos, de igaz. Ideje, hogy a százados mulasztást ezen a téren mielőbb pótoljuk. Némi vigasztalásul szolgáljon, hogy a műpártolás körüli elmaradottságunknak okát nem szabad a magyar nép természeti képességeinek fogyatékosságában keresnünk, hanem azon szomorú tényben, hogy az ország három évszázadon át a nyugot-európai kultúrának védőbástyáját képezte, népe folytonos harcban élt a törökök fenyegető hatalmával, nem fejleszthette ezen idő alatt nemzeti kultúráját, nem tarthatott lépést a nyugoteurópai népek művelődésével, tehát nem fejlődhetett műértelme sem.

Az öntudatos műértelem fejleszthető nevelés által és szemléleti uton, muzeumok, és gyűjtemények létesítésével. A nevelésre első sorban az anyák hivatva, kiknek legszebb kötelességük közé tartozik, hogy a zsenge gyermekbe a szépnek, igaznak és helyesnek szeretetét beleoltsák és fogékonytá tegyék lelküket a nemesebb érzelmekért való lelkesedésre. Ezen lelkesedést, a szépnek ezen szeretetét gondosan kell ápolniok a gyermek szívében, melyből csakhamar a nemesebb indulatok fakadnak, melyek legyőzik és elnyomják a durva indulatokat, a rontani, pusztítani és megsemmisíteni készítő ösztönöket. A gyermek megtanulja becsülni a jó munka ér-

nem engedte eloltani, mert hát hogyan főtt volna meg akkor a paradicsomleves.

Az emberek nagy boszankodva tértek vissza a templomhoz s már messziről fenyegették Palkót, hogy így lóvá tette őket.

De most már Palkó sem vette tréfára a dolgot, hanem elődalgott, mert bizony megtapogatták volna egy kicsit az oldalbordáját.

Ment Palkó, mendegélt, egyszer csak elért egy erdőhöz. Az erdő szélén két legény ostorvelet vágott, míg ködmönök, tarisznyájuk a földön hevert mellettük.

Palkó elkiáltotta magát:

— Jön a jáger, jön a jáger!

A két legény erre megijedt, uccu, vesd el magad, úgy el szaladtak, mint a nyul.

Palkó most leült az otthagyt tarisznya mellé s az utolsó morzsáig megette a legények paprikás szalonnáját, tőpörtyős pogácsáját.

Hogy jóllakott Palkó, tovább ment. Ment, ment, mendegélt, egyszer csak találkozik egy emberrel, a ki nagy köcsölöt vitt a hátán.

Nem láttad a pajtásomat? — kérdi az ember Palkót.

Nem látott palkó egy verebet sem, de azért rá mondta:

— De bizony láttam.

— Valjon merre ment?

— Hát arra föl, pergi auli lauli — felelte Palkó s felmutatott a hegyre.

Az ember letette a köcsölöt, neki iramodott a hegynek. Mikor már jó messze volt, Palkó hátára vette a köcsölöt s tovább ballagott.

Ment, ment, mendegélt, egyszer csak találkozik egy huszárral.

— Te fiu, — szólt a huszár Palkóhoz — nem láttad a kapitányomat?

— De bizony láttam — felelte Palkó.

— Hol?

— Itt a sűrűben két cigány vitte vasdurungon.

— Az én kapitányomat?

— Azt ám.

— De ha hazudsz, lenyisszantalak ám, kölyök.

tékét s ezzel felébred benne a műérzek is, mi a műértelemhez vezetheti.

Rajzoktatással, nevezetesen a disztiményi rajz rendszeres oktatásával és gyakorlásával bizonyos fokig fejleszthetjük a jó ízlést, a szépérzékét, mi a műérzékét gyarapítja, de ritkábban vezet műértelemhez, ha az anyai nevelés nem vetette meg annak alapját. Műértelemhez nem elég a jó ízlés, a helyes formaezék, a tanulmány, ahhoz nemesebb gerjedelem, lángoló lelkesedés, átszellemült gondolkodás, ihletett hangulat szükséges.

Ne művészeket neveljenek az anyák. Ez nem lehet feladatuk. A művészhetség különös isteni adomány, oly képesség, mely nincsen mindenkinek megadva. Ellenben műérzékkel rendelkező, műérzékkel bíró embereket képezhetnek, nevelhetnek anyáink, oly embereket, kik műértelmüknél fogva hivatást és képességet éreznek arra, hogy a képzőművészeteket erkölcsileg és anyagilag támogassák.

A nő lény, gondolkodásmódja, foglalkozása, családi és társadalmi állása már mintegy hivatásszerűen arra utalja, hogy mindig óvatosan megkülönböztesse az illőt az illetlentől, a jót a rossztól, a szépet a ruttól. A vele született ösztöne már arra képesíti, hogy a jó ízlést ritka tapintattal tudja alkalmazni, érvényesíteni a gyakorlati életben.

A nők erényei, a hűség, tisztaság, ártatlanság, jószívűség, a szeretetreméltó kedvesség, már magában véve is szépiészeti fogalmak, oly tulajdonságok, melyek méltók arra, hogy a művész azokat mint motívumot feldolgozza, dicsőítse, művében művésziileg kifejtse. Innét van, hogy a képzőművészetekben minden időben a nő képezte a leggyakrabban, a legnagyobb előszeretettel használt alakot és a női erények dicsőítése a legvonzóbb tárgyát, motívumát a képzőművészeteknek.

(Vége köv.)

— Nem hazudtam én még soha életemben — szólt Palkó.

— Hát vigyázz addig a lovamra, míg vissza jövök, — szólt a huszár leszállva a lóról.

Palkó csak azt várta, hogy a huszár a sűrűben legyen, ledobta köcsöljét, felült a lóra s uszkergyum, úgy elvágtatott, hogy még a szél sem ért volna nyomába.

Ment, ment, mendegélt, azaz, mit is beszélék, sebes vágatva nyargalászott, egyszer csak elér egy házhoz.

— Adjon Isten jó estét, — köszöntötte a gazdát.

— Fogadj Isten — felelte a gazda — hát meddig ez ut, vitéz uram.

— Eddig la — szólt Palkó — van-e valami fogamra való?

— Van, csak kerüljön beljebb.

Palkó nem mondatta ezt magának kétszer, a lovát kipányváztta, s meg betért a házba.

Ahogy jól megvacsorázott, így szólt a gazdához:

— Gazda uram, pénzem nincs, amivel a vacsorámat kifizethetem, de itt hagyom a lovamat, tán kifutja az árából a vacsorám költsége.

A gazda megörült a lónak s még tollas ágyat is vetett Palkónak.

Alig hogy lefeküdt a gazda, megzörgeti valaki az ablakát. Nézi ki az, hát egy gyalogos huszár.

— Földi, — szólt be a huszár, — nem látott erre egy gazdátlan lovat?

— Gazdátlan nem láttam, de lovatlan huszárt látok — feltelte nevetve a gazda.

— Ne trókkázzék, a nyüstjét, — pattogott a huszár, — semmi fele lovat nem látott?

— De láttam, be is kötöttem a jászol mellé.

— Hogyan került kigyelmedhez?

— Hát egy fiu ült rajta.

— De nem adom ám, — felelte a gazda, — a fiu nekem adta a vacsora ára fejében.

De biz hiába volt a gazda minden okoskodása, a huszár csak huszár, ha gyalog jár is, s bizony elvitte a lovat.

A gazda nagy méregbe jött, hogy a fiu úgy becsapta őt, fogott egy husángot, hogy megveri.

De Palkó megérezte a veszedelmet és amint meghallotta, hogy itt a huszár s keresi a lovat, uccu, kimászott az ablakon s úgy elinalt, hogy még a lába sem igen érte a földet.

Ment, ment, mendegélt, egyszer csak elért egy faluba. Ott éppen juhászt kerestek Palkó megunt már a kóborlást, beszegődött hát juhásznak.

A szegődés hamarosan megtörtént. Egy évre ötven kenyér, ötszáz tojás, két pár bocskor, meg egy ujtalan dolmány, ezért tartozott a falu birkáit őrizni, télen nyáron, hóban fagyban egyaránt.

Másnap már kihajtotta Palkó a nyáját. Terelgette erre, terelgette arra, közbe furulyált már amint a bolondos kedve tartotta.

Egyik nap, hogy beleunt a furulyázásba, azon jártatta az esztét, hogyan tréfálhatná meg a falubelieket.

Egyszer csak kapja magát s lélekszakadva befut a faluba s tele torokkal kiáltja:

— Jaj, jaj, jaj, benn a farkas a nyájban, csak hamar, emberek, mert bizony Isten, mind megeszi.

Az emberek megrökönyödtek s ki ásót ki szekercét, ki kaszát ragadott s úgy mentek a farkas ellen. Amint kiérnek a legelőre, a birkák csendesen legelésztek, míg farkasnak se hire, se hamva.

— Hát hol a farkas? — kérdezték a Palkót.

— A bőriben, — felelte Palkó.

— Hát miért csöditettél ide bennünket?

— Tudják-e kigyelmeitek, mi az én nevem?

— Kakas csipje a nevedet, azt mondd meg, hol a farkas?

— Hát az én nevem Hazudsz Palkó, — felelte nevetve Palkó, — a farkast keressék kigyelmeitek.

Kicsi hja, hogy agyon nem verték Palkót, el is küldték volna rögvest, de hát minisztert, követet, pártos meg páratlan elnököt lehet fogni százat is, de juhász nem minden bokorban terem ám.

Egy hétig csak megőrizte Palkó a nyáját minden baj nélkül. A nyolcadik nap, úgy dél táján, rémséges kiáltozást hallottak a falubeliek a legelő felől.

— Jaj, jaj, jaj, itt a farkas; jaj, jaj, jaj, megesz a farkas.

A falusiak nem vették tréfára a dolgot, s ki ásót, ki szekercét, ki kaszát ragadott s úgy rohantak a farkas ellen.

Amint kiérnek a legelőre, hát uramfia, a birkák nyugodtan legelnek, míg farkasnak hire hamva sincsen.

E helyett Palkó fenn ült egy cseresznye fán és akkorát nevetett, hogy majd szét pukkadt.

— Hol a farkas? — kérdezték Palkót.

— A bőriben, — felelte Palkó.

— Hát nem is volt itt?

— De, hanem amikor engem meglátott úgy megijedt, hogy ha meg nem állt, tán még most is szalad.

— De hát ha elszaladt, minek csöditettél ide bennünket?

— Minek? Hát tudják-e mi van ma?

— Mi van ma? Hát olyan nap, mint a másik.

— De nem olyan ám.

— Hát?

— Április elseje.

— Nó megállj, te kötni való Hazudsz Palkó, — kiáltották eminnen is, amonnan is, s ha Palkó kérésre nem fogta volna a dolgot, bizony megtépázták volna.

Ismét egy hétig csak megőrizte a nyáját minden baj nélkül. A nyolcadik nap, úgy dél táján, rémséges kiáltozást hallottak a falubeliek a legelő felől.

— Jaj, jaj, jaj, itt a farkas; jaj, jaj, jaj, megesz a farkas!

A falusiak nem vették tréfára a dolgot, s ki ásót, ki szekercét, ki kaszát ragadott s úgy rohantak a farkas ellen.

Egyszerre csak megáll az öreg biró, annak volt a faluban a legtöbb esze.

— Megálljatok atyafiak, — szólt az öreg — biró, ez a haszontalan Hazudsz Palkó megint csufot tesz belőlünk.

— Az ám, — felelték rá, — menjünk vissza.

És úgy tettek.

Palkó egy darabig még abajgatott, aztán elcsendesült.

Estére kelve várják a falubeliek a birka nyáját, csak várják, de biz hiába várják.

Hogy elalkonyodott, rosszat sejdítve kikimentek a nyáj után.

Hát uram fia, nem volt a nyájból, meg juhászból más, mint a furulyája, meg az ujtalan ködmény, a többi gyerekestül, birkástól mind megették a farkasok.

Igy jár, aki hazudik, ha egyszer igazat talál mondani, bizony akkor sem hiszik el neki.

Előbb utóbb rajta veszt,
Mind, ki hazug ember,
Ennek kedvez, annak is, de
Szembe nézni nem mer,
De végül is, kisül rája,
Hogy hazudik a szája,
Akkor irul,
Ha tud, pirul,
A vége, csak az, hogy tőle
Mindenki elfordul.

*

Ha szót fogadtok anyikának, apikának, úgy jövő szerdán ismét mesélek. A viszontlátásra édes kis olvasóim, pá. Isten maradjon veletek!

Napirend 1901. április 25-én.

Naptár: csütörtök, április 25. — Róm. kath.: Márk. — Prot.: Márk. — Görög-kel. (ápr. 12.) Vazul. — Zsidó: Ijár 6. — Nap két óra 37 perckor; nyugszik 6 óra 46 perckor. — Hold két óra 34 perckor délelőtt; nyugszik éjjelutáé 34 perckor. Hold első negyede 5 óra 15 perckor délután.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, keleten csapadék, később borulás és eső.

A központi választmány ülése a városházán d. u. 3 órakor.

— (A Zsolnay-szobor bizottság ülése.) A Zsolnay-szobor bizottság ma délelőtt 11 órakor ülést tartott a városháza közgyűlési nagytermében báró Fejérváry Imre dr. főispán elnöklete alatt.

Az ülésen jelen voltak: Majorossy Imre peltármester, Littke József iparkamarai elnök, Zsolnay Miklós, Záray Károly dr., Tróber Aladár dr., főjegyző, Rauch János főmérnök, Darócy Aladár dr., Salamon József, Piacsek Gyula, Schwabach Zs. G., Krasznay Mihály, Horváth Antal, Schlauch Imre, Krausz Mór, Bolgár Kálmán, Krasznay Miklós dr., Sikorszky Tádé, Pleininger Ferenc, Perls Ármán dr. és Neumann Ignác. Az ülés első tárgya a bíráló bizottság jelentése volt, melyet Darócy Aladár dr. olvasott fel. A jelentés szerint a kivitelre alkalmas művet a bírálók nem találtak; második díjat, 600 koronát nyert a »Munka nemesít« jeligéjű, harmadik díjat 300 koronát, a »Ere 2« jeligéjű nyert; melyek alkotói Farkas Miklós és Holló Barnabás szobrászok.

Több mű megvétetett, a mint annak idején lapunkban közöltük is. A jelentés továbbá eladja, hogy megkereste a kultuszminisztert, az országos képzőművészeti Tanácsot és az Országos mérnökgyesületet szakértők iránt; de a kultusz miniszter kiküldötte, Fadruss János lemondott s csak a bírálat utáni napon rendelte ki a miniszter Zala György szobrászt; a képzőművészeti társulat pedig nem is küldött szakértőt, s csak Alpár Ignác jelent meg az országos mérnökegyesülettől. Így tehát a jelentés szerint a pályázati feltételek betartottak s nem alapos az orsz. képzőművészeti egyesület szobrász-szakosztályának panasza a zsüri eljárása ellen. E panasz felolvasása után Krasznay Miklós dr. mindenben helyeselte a zsüri határozatát; valamint Bolgár Kálmán is, ki a jelentésből a zsüri eljárását korrektnek vette ki s a panaszt egyszerűen félreteendőnek határozta. A zsüri indítványát terjesztették ezután elő, mely szerint halgassák meg Székely Bertalant és Szana Tamást s a kultuszminiszter egy szobrászszakértőjét, hogy a megjutalmazott művészek között van-e, a ki a kivittel megbizassék? Bolgár Kálmán nem tartja ezt fontosnak, de az ügy, hogy el ne mérgesedjék, elfogadja az indítványt. Littke József szerint a javaslat célja, hogy a zsüri korrektül járt bár el s a szakértők nem jelentek meg, mégis most alkalmat akarnak a szakértőknek adni, hogy véleményüket kinyilvánítsák. E véleményről azonban a bizottság határozata a kivittel, vagy új pályázatot illetőleg független lesz. Az indítványt ezek után elfogadták s a bizottság a szakértők meghallgatására a végrehajtó bizottságot küldvön ki, az ülés féltizenkét órakor véget ért.

— (Udvari szállásosinálók Pécsen.) Tegnap több udvari tisztviselőből álló bizottság érkezett Pécsre, hogy az őszi hadgyakorlatok idejére a király és kísérete elszállásolása tárgyában intézkedjék. A vendéglők tegnap zsúfolásig telve lévén Barnum-látogató idegenekkel, a városi hatóság az udvari tisztviselőket részint a papnöveldeben, részint magán házaknál szállásolta el. Ma Göröcsönybe rándultak az udvari szállásosinálók, honnét D.-Miholjácra mennek. Az eddigi rendelkezések szerint a király és kísérete szeptember 10-én érkezik D.-Miholjácra s 14-ig marad ott; szeptember 14-től 17-ig Göröcsönyben lesz a legfelsőbb hadiszállás, honnét ő felsége szeptember 17-én egy napi tartózkodásra Pécsre érkezik. Ő felsége kíséretében lesznek a külföldi hatalmak katonai attaséi is.

— (Halálozás.) Kincsey Mátvás szíjgyártó mester ma reggel 5 órakor 56 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 25-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor lesz a szigetországúti 41¹/₂ sz. gyászaházból a szigeti városi temetőbe s a gyászistentisztelet pénteken d. e. 10 órakor tartatik a ferencrendiek templomában. Az elhunytat özvegye, két testvére és széleskörű rokonság gyászolja.

— (Barnumék elismerése a rendőrségnek.) Mister Bailey, a Barnum-cirkusz feje, tegnap este az előadás vége felé Vaszary Gyula rendőrkapitánynak és dr. Sárkány Armin rendőrkapitánynak, ki mint ügyelet, az összes rendőri rendelkezések kereszttüvitelére felügyelt, külön-külön köszönetet fejezte ki a rendőrség intézkedései felett, kijelentvén, hogy még sehol sem tapasztalta, hogy a rendőrség oly kevés erővel oly nagy rendet tartott volna fenn, mint Pécsen. Hálafejezésül kétszáz kétszáz koronát adott ezután at egy a főkapitánynak, mint az ügyelet rendőrkapitánynak, mely összegek a tegnap szolgálatot teljesített rendőrök jutalmazására fordítatnak, illetve a fennmaradó összeg rendőri jutalomalként fog kezeltetni.

— (Jelentés a vizről.) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: A vizek tele vannak; a tettyei forrás vizszolgáltató képessége folyó hó 24-én reggel 7560 köbméter.

— (Adókvetés.) A kereseti adókvétési bizottság jövő hó 2-án, 3-án és 4-én tartja üléseit a városháza közgyűlési nagytermében.

— (Névmagyarosítás.) Kiskoru Fráschek László, pécsi illetőségű, ugyanottani lakos, vezetéknevének »Csapodi«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— (Kinevezés.) Margitai Valér dr., mohácsi járásbírói aljegyző, az apatini kir. járásbíróshoz albiróvá kineveztetett.

— (Ezüst lakodalom.) Városunk egy derék, közbecsülésnek örvendő polgára, a helybeli orvosi kar egyik tekintélyes tagja: Löwy Lipót dr. megyei tb. főorvos és neje, jánosi Engel Berta tartották ma házasságuk huszötödik évfordulóját, mely alkalommal a jubiláló orvost és nejét a helyi társadalom előkeléseinek számos tagja kereste fel üdvözléssel. — Az ezüst lakodalom ünnepélye szűk családi körben folyt le.

— (Szegeci huszárok Pécsen.) A szegeci huszárezred lovaglós tanfolyamának tisztjei, kik folyó évi április hó tizenötödikén indultak el tavlovaglásra Szegedről, tegnap délután háromnegyed öt órakor érkeztek meg a legjobb kondícióban Pécsre. A távlovaglós huszártisztek Mohács felől jöttek miután Baján egy napi pihenőt tartottak. Tekintve a Barnum-cirkusz iránt nyilvánult óriási érdeklődést, a tanfolyam tisztjeit lehetetlen volt szállodában elhelyezni s így magán helyeken szállásolták el a derék lovasokat, kik ma reggel már el is mentek Pécsről Szegzárdra.

— (Szent György napja.) Tegnap este már városunk templomainak öreg harangjai nyolc órakor kongatták el az estharangszót az eddigi hét óra helyett s reggel már négy órakor hangzott el a hajnali harangszó ma, Szent György napján. A mai nap természetesen a Györgyök napja volt. Reeh György városi tanácsnok is ma tartotta nevenapját. A közszeretben álló városi tanácsnok hozzászas, súlyos betegsége után most lábadozóban van s őszinte öröme tellett az öt névnapja alkalmából személyesen felkereső jóbarátai és ismerőseinek abban, hogy Reeh György egészségi állapota biztosan halad a javulás útján. A társadalom minden rétegében osztatlan szeretettel örvendő tanácsnokot a mai nap folya-

— (Szent György napja.) Tegnap este már városunk templomainak öreg harangjai nyolc órakor kongatták el az estharangszót az eddigi hét óra helyett s reggel már négy órakor hangzott el a hajnali harangszó ma, Szent György napján. A mai nap természetesen a Györgyök napja volt. Reeh György városi tanácsnok is ma tartotta nevenapját. A közszeretben álló városi tanácsnok hozzászas, súlyos betegsége után most lábadozóban van s őszinte öröme tellett az öt névnapja alkalmából személyesen felkereső jóbarátai és ismerőseinek abban, hogy Reeh György egészségi állapota biztosan halad a javulás útján. A társadalom minden rétegében osztatlan szeretettel örvendő tanácsnokot a mai nap folya-

mán br. Fejérváry Imre dr. főispán levélileg, tisztviselőtársai és számos barátai személyesen keresték fel névnapüdvözléssel, melyekhez mi is hozzáfűzzük szívből jövő őszinte jókívánatainkat. Előkelő társadalmunk második ünnepeltje, Eckensberger György, a pécsi 8-ik honvédhuszárezred ezredese volt, kit családján kívül tisztársai, ugy ezredének tisztikara, valamint számos jóbarátja keresték fel üdvözlésteikkel.

— (Segédjegyző választás.) Az ujonnan rendszeresített baranyavári segédjegyzői állásra a megtartott választás alkalmával Fortvingler István képesített jegyző választatott meg.

— (A Pécsi Nemzeti Kaszinó.) Folyó évi május hó 4-én, este 8 órakor elnöke Br. Fejérváry Imre főispán tiszteletére diszebédet rendez, melyen nem csak a tagok jelenhetnek meg, hanem a megjelenésre a tagok családjai is kéretnek. A diszebéd ára terítékenként tíz korona. Ha hölgyek kellő számban jelennek meg, ugy a diszebéd után tánc lesz.

— (Néhány szó a pecsétnyomokról.) A hivatalos pecsétnyomó, az a kerek, különböző feliratu valami, mely a marhapasszustól kezdve fel a keresztlevéligen minden iratnak megadja a maga hivatalos jellegét abban a pillanatban, amint a községi bíró hatalmas keze odaüti a kerek pecsétet. A belügyminisztertől a közelmúltban érkezett le egy rendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságához címzetten, mely rendeletben arra utasítja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a vármegye területén levő községek előjáróságait szigorúan utasítsák, miszerint a netalán kint levő érvénytelenné vált községi pecsétnyomókat haladéktalanul vonják be, jövőben pedig valahányszor a község pecsétnyomója megváltozik, az érvénytelen pecsétnyomót esetről-esetre vonják be. E miniszteri rendelet megalkotására az adott okot, hogy Liptóvármegyében egy használaton kívül helyezett régi pecsétnyomó illetéktelen kezekbe került s azzal hamisítás történt.

— (Erdőégések.) Egyszerre két erdei tüzről is kaptunk tudósítást. Az egyik a geresdi határban történt, hol a püspöki uradalmi erdőben támadt tűz s 1200 korona kárt okozott, mire a tüzet lokalizálni tudták. A tűz állítólag Leopold Bálint, feked lakos, gondatlansága folytán keletkezett, a ki az erdő alatti földjén a gázt meggyújtotta s a szél a tüzet az erdőbe vitte s így az erdő is meggyuladt. — A másik erdőégés a pécsváradai erdőben volt, hol azonban igen csekély kár történt, mert a tüzet hamarosan elnyomták. Ezt a tüzet állítólag az erdőben fát vágó munkások gondatlansága okozta, a kik pipáztak s a pipájukból kihulló parázstól gyuladt ki az erdő cserjés része.

— (Elhárított veszedelem.) Hogy mily óriási szerencsétlenségnek veheti elejét a mindenre felügyelő buzgalom, jellemzi az az eset, mely tegnap este a Barnum-cirkusz előadása közben történt. Ugyanis valaki elvágta a villamos vezeték egyik drótját, a mi a villamvilágítást a cirkuszba vezette. Szerencsére Sárkány Armin dr., ügyelet rendőrkapitány észrevette az esetet s nyomban intézkedett a vezeték helyreállítására, a mi meg is történt s a cirkuszban szorongó ezer és ezer ember nem is sejtette, hogy majdnem sötétségbe kszült volna az egész óriási alkotmány. A mi hogy milyen szörnyű pánikot és a balesetek tömegét idézte volna elő, azt mindenki elképzelheti!

— (Zsebmetzés gyanúja alatt.) Tegnap este a rendőrség letartóztatott egy Radnic Adolf nevű, kistatai illetőségű, 36 éves embert, a ki állítólag artista s kinek zsebében a Barnum-cirkusz utitervét is megtalálták. Az illetőt épen akkor fogták el, mikor Bakula József dr. orvos zsebéből a zseborát akarta kiemelni. Ő persze tagadja, hogy zsebmetsző volna; de egyelőre fogva tartják, míg

kilétét teljesen igazolják a hivatalosan bekérendő adatok illetőségi helyéről.

— **(Keresztek az utcán.)** Valami poétikus lelkületű ember, kiben már benne van a hangulatok után való kutatás, a cím után ítélve tán elégikus históriát gondol felfedezhetni e sorokban, pedig hát nem másról szól az ének, mint azokról a figyelmeztetőkül odaállított pléhkeresztekről, melyek most számos ház előtt meredeznek. Általános most mindenfelé a tatarozás s az azt teljesítő csepepek — mint az a városi szabályrendeletben elő van írva — kirakják a járdákra az ő figyelmeztető keresztjeiket, melyeknek az a célja, hogy felhívják a járókelők figyelmét arra, hogy az ilyen kereszttel jelölt házak előtt veszedelmes elmenni, tessék kikerülni, különben könnyen megeshetik, hogy egy tetőcserep zuban a fejükre. A járókelők azonban nem igen törődnek ezzel most s vidáman meunek el a kereszttel jelölt házak előtt is, tán számítanak arra, hogy éppen abban a pillanatban nem éri őket baleset, de ez a számítás gyakran csal, mit igazol *Schulfrei* Katalin tette-utcai lakosnő balesete is, ki ma reggel egy ilyen kereszttel jelölt ház előtt ment el, melynek tetőjéről egy tetőtégla esett a fejére, minek következtében könnyebb sérüléseket szenvedett. Az asszonyt most lakásán ápolják.

— **(Talált zsebóra.)** Tegnap délután a Barnum cirkusz pénztára körül volt óriási tolongásban egy ezüst női zseborát találtak. A becsületes megtaláló felvitte az órát a rendőrségre, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

— **(A Barnum-féle cirkuszról)** szóló tudósításunkat tegnap este megjelent lapunkban ott fejeztük be, hogy kint a buzatéren javában folytak a nézőtér berendezései, mely műveleteknek az egész délután óriási ezrekre menő nézőközönsége volt. Dacára a hirtelen támadt, csipősen hideg szélnek s a komoran beborult égnek, a tömeg számban növekedve, várta a pénztárnyitást s midőn félhat óraker megkezdtek a jegyek kiadását, valóságos életveszéllyel járt a pénztárhoz jutni, mert mindenki első akart lenni s akkor boszulta meg magát az, hogy a jegyeket csak két pénztárnál árusították. Végre aztán a tömeg belefáradt a küzdelembe, sokan lemondtak a cirkuszlátogatás gyönyöreiről s így sikerült rendőrségünknek óriási fáradsággal rendet csinálni, sőt félhat óraker, az előadás kezdetekor dacára a még egyre hőmpölygő néparadatnak, a cirkuszba menő közönséget mi sem tartóztatta, a rend teljesen helyre volt állítva. Körülbelül tizenöt-huszezer főre tehető a száma ama közönségnek, mely a cirkusz óriási, de kényelmetlenül berendezett nézőterét elfoglalta s némi kellemetlenséget okozott ama körülmény is, hogy több jegyet adtak el, mint a mennyi hely volt. Magáról az előadásról szólva csak elismeréssel lehet szólni a díszes-
ret illeti a cirkusz igazgatóságát ama tényért, hogy mindazt, mit hirdetett, hiven be is mutatta, s a társulat tagjai a maguk szakmájukban mindegyik elsőrendű erő. A légtornászok különböző s egyszerre három köröndön folyó mutatványai tényleg elismerésre méltó dolgok s bátran merjük állítani, hogy nem volt alkalmunk még hasonló vállalatot látni, hol az állat-idomítást oly tőkélyre vitték volna mint Barnumék. — A magas iskolában pompásan idomított, remek lovak ép oly bámulatra méltók, mint a versenyfutásban gyakorlott tüzesvérű csikók — melyek különben a piafrozásban is kitűnően gyakorlottak s futamukban karrier-lonszádjaik tényleg elismerésre méltóak. Az állatok dressurájának tőkélyét azonkívül még kutyákon és sertéseken mutatták be, melyek szintén »művészek« a maguk nemében. Az előadást remek verseny futások fejezték be, s igen nagy csodálkozást keltett s tetszést ama körülmény, hogy a feleslegessé vált szerel-

vényeket mily tényleg amerikai gyorsasággal bontják szét, úgy hogy mire az előadásnak vége lett, a nézőtérre sem maradt más mint a sátor és az ülőhelyek, az első vonat anyaga már szállításra készen bepakolva állott.

— **(Spórol az állam.)** Az állam már ős idők óta arról nevezetes, hogy nem nagyon szokott spórolni, a mire különben nem is lehet nagy oka, mert minek takarékoskodnak, mikor az ő szükségleteinek fedezésére futja az adózó polgárok zsebeiből s most mégis ezek panaszkodnak az ellen, hogy az állam spórol. No igen, mert hát az állam már megint ott takarékoskodik, hol a közönség látja kárát. — Arról panaszkodik — ugyanis — a publikum, hogy a levélbélyegek rettenetes rosszul vannak gumizva, annyira rosszul, hogy a mint az ember felragasztja őket hosszas nyaldosás után a levélre, a bélyegek szinte gunyolódva pördülnek össze és nincs az a hatalom, mely őket tisztességes felragadásra birni képes lenne. — S ennek természetes oka, hogy az állam spórol a gummi-arabicummal, miből ugyan aligha hozza ki az új ágyuk költségeit, de hát mégis elmondhatja magáról, hogy ő takarékos, ha mindjárt a publikum kárára is, mert tán mondanunk sem kell, hogy az ilyen ragasztóval rosszul bekent bélyegek igen gyakran teljesen hasznavehetetlenek.

— **(Esernyősök vándorlása.)** A rendőrkapitányságon ma egész nap vándorlás volt a Barnum cirkuszban tegnap elhagyott esernyők és botok tárgyában. Vagy két tucat esernyő és bot maradt el a cirkuszban a nagy tolongás közben, melyeket azonban az előadás után összeszedtek s ma a rendőrségen sorban jártak a tulajdonosaik, hogy elhagyott esernyőiket és botjaikat visszakapják.

— **(Csodagyermek.)** Valóságos csodagyermek *Jancser* József, bozsoki lakos nap számosnak 2 és fél éves fiugyermeke. A testileg rendesen fejlődött, okos tekintetű apróság bárki felszólítására elhelyezkedik a földre és neki átadott nem is egyszerű, de komplikált szerkezetű harmonikán elkezd teljesen kifogástalanul játszani, akár keringőt, vagy csárdást, akár »kólót«, neki az mindegy, s játszik úgy, hogy bárki eljárhatná reá.

— **(Álmos szolgál.)** *Dani* János szolgálégény ujabban nagy hajlandóságot mutatott az alvásra. Néha munka közben is elaludt s már-már azt hitték, hogy valami baja van, tán valami exotikus betegségben szenved. Gazdája egy-két napi nyugalmat engedett neki s ezt arra használta fel a legény, mivel nem néztek utána, hogy a padlásról néhány zsák buzát elvitt s eladott. Mikor rajtacsípték, kérdőre vonták álmosága felől s kislútt, hogy csak tetette magát, remélvén, hogy piheőt fog kapni s azt jól akarta felhasználni. Most majd a törvény fogja valatóra.

Művészet, irodalom.

A kártya és a könyv.

Régi panasz, de sajnos, még mindig új, hogy a magyar ember nem szeret olvasni. Gyűlöli a betűt. Elsajátította a nyugat minden rossz szokását, ismeri a párisi, londoni divat legújabb hóbortjait s lelkiismeretesen követi is azokat, csak egyet nem tud, nem akar megtanulni a nyugattól, olvasni, szeretni a betűt, a könyveket. Ha lerázza magáról az iskola porát s kezében van a legutolsó vizsgáról szóló bizonyítvány vagy oklevél: szakit a könyvekkel örökre. S még jó, hogy vannak újságok, amelyeknek szenzációs híreit még a legbetűgyűlöltöbbs magyar is elolvassa, mert ki tudja, hány diplomás ember felejtene el az olvasást minálunk, szép Magyarországon,

Van azonban egy könyv, a melyet széles e világon nem forgatnak annyit és olyan

szakértelemmel, mint nálunk: az ördög bibliája, a kártya. Ez az, a minek nem szabad hiányoznia, de nem is hiányzik egy művelt család asztaláról sem. Sőt megtalálhatjuk a kártyát a nyomor tészkében, a magyar szanszkülotok bűzös tanyáin s ráakadunk a tiszta levegőjű falvakban, parasztjainknál, a kik előtt a betűvetés mestersége még ismeretlen, nagyon ismeretlen dolog.

Egyik kaszinó most tartott közgyűlése alkalmából jutnak eszünkbe ezek az ismert, nagyon ismert szomorú igazságok. Néhai jó Széchenyi István aligha gondolta, hogy a magyar kultúra terjesztésére alapított egyletek és testületek egykor négyszer annyit fognak egy esztendőben kártyára költeni, mint könyvekre. Az 1901. évi számadásaiból ugyanis világosan kitűnik, hogy a kártyavételre 1600 koronát, könyvek vételére 640 koronát irányoztak elő. S míg a kártyára előirányzott összeg elfogyott, addig a könyvekre előirányzott összegből 155 korona 58 fillért meg is takarítottak, a mennyiben a kaszinó könyvekre mindössze 482 korona 42 fillért adott ki a bekötésekkel együtt.

Távol áll tőlünk, hogy ezért bármely kaszinónak szemrehányást tegyünk, hiszen minek a könyv, mikor nem olvassák?

Igy van ez, sajnos, országszerte a Kárpátoktól az Adriáig s így lesz mindaddig, míg a magyar ember jobban fogja szeretni a kártyát, mint a könyvet.

Ez pedig — úgy látszik — igen sokáig fog tartani, biztatásul a magyar íróknak.

○ **Állatvédelem.** Most jelent meg az orsz. állatvédő egyesület hivatalos közlönyének áprilisi (negyedik) száma. A bevezető cikk Darányi miniszternek az állatorvosokhoz, az állatvédelem ügyében intézett leiratát ismerteti. A gazdag és változatos tartalomtól kiemeljük »A Barnum-látványosság és az állatvédelem« (Zoophil), »A házi állatok bánatalmazásáról« (K. Nagy Sándor) szóló cikkeket, melyeken kívül egy néhány jóízű apróság (Ész és vak ösztön, a szárnyas dandár és madár-indulók) is helyet foglal a lapban. A folyóirat szerkesztője élénkségre és változottságra törekszik, ezt minden újabb számnál tapasztalhatjuk.

Törvénykezés.

Esküdtek kisorsolása.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. április 24.

A pécsi kir. törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt tartott ülésében állította egybe az 1901-edik év második esküdtbírószági ülészakának szolgálati lajstromát. Az ülésen megjelentek *Hardy* Sándor törvényszéki elnök elnökelete alatt *Simon* József dr., *Kossér* János, törvényszéki bírák, *Déván* Ottó kir. ügyész és az ügyvédi kamara részéről *Jobst* László alelnök.

Az ülésben, a jövő esküdtbírószági ülészakára a következő esküdtek sorsoltattak ki:

Esküdtek:

Drenda József kocsigyártó,
Mestrics Imre lakatos,
Piacsek Gyula építész,
Pucer Antal borkereskedő,
Flóris Endre dr. ügyvéd,
Horváth János kovács,
Präger János téglagyáros,
Igert Alajos vaskereskedő (Siklós),
Berec József tisztviselő,
Krausse Ignác kereskedő,
Engel József borkereskedő,

Fuchs Ádám ny. isk. igazgató,
Oertl Győző asztalos,
Justus Miksa borkereskedő,
Mártinek József testő,
Reisch János cipész,
Germán Ferenc asztalos,
Ribay Antal magánzó,
Ferecny László dr. ügyvéd,
Asztalos György szatócs,
Blanc József papirkereskedő,
Maletter Rudolf ügyvéd,
Kálfisch Antal építőmester,
Fülöp János építész,
Lederer Manó kárpitós,
Dollinger András vendéglős,
Ébert Ferenc hentes,
Krauss Mór bankár,
Baka József korcsmáros,
Jakobovits Benő szabó.

Helyettes esküdtek:

Kliment Ferenc lakatos,
Becker Alajos lakatos,
Klinger Mihály kereskedő,
Ernhaft Ferenc szitás,
Ifj. Kis Gadó Imre háztulajdonos,
Deák István földmives,
Merkl István korcsmáros,
Zelesny Károly fényképész,
Dobszay Mátyás kereskedő,
Hoffmeister József kereskedő Dárdán.

§ **Megszűnt csőd.** A pécsi kir. törvényszék mint csődbíróság közhírré teszi, hogy Raab Gábor pécsi lakos közadós ellen elrendelt csődöt a csődtörvény 198. §-a alapján megszüntette.

§ **Szenzációs pör.** Általános érdeklődés tárgyát képezte az a pör, melyet a Gaal család a Körmeny családdal folytatott Somogy megyében Bárány Dénes félmilliót érő hagyatéka iránt. Körmenyiek a pört megnyerték a legfőbb ítélőszéknél s ezzel a hagyatéki tárgyat képező boglári birtok tulajdonukká vált. A Körmenyiek ügyvédei, dr., *Berzsenyi Gerő* dr. *Ritzinger János*, a Gaaloké *Makfalvay Géza* voltak. A pör alatt a hagyatéki birtok zárlat alatt volt, mit a legfőbb bíróság ítélettel feloldani rendelt. A Gaal család azonban nem nyugodott meg az ítéletben, hanem perújítási keresetet adott be s egyúttal a per tartamára a zárlat fenntartását is kérte. A kaposvári kir. törvényszék a zárlat fenntartását is elrendelte, minélfogva most a Körmeny család — dacára annak, hogy a pört már a legfőbb bíróságnál megnyerte — kénytelen lesz az újított pört birtokon kívül kiállani, mi éveken át eltarthat.

T a n ü g y.

(**Keresztkérdés Egerághon.** A nagy keresztkérdés után immár sor kerül a kis keresztkérdésekre. Egerágh község iskolasz. ke elhatározta, hogy községi iskolájában elhelyezi a kereszttel. A keresztkérdés véleményezés végett Baranyavármegye kir. tanfelügyelője elé került, ki a község előterjesztését immár véleményes jelentése kapcsán döntés végett fölterjesztette a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Közgazdaság.

□ **A vetések állása.** Április hó első felében változó, csaknem szeszélyesnek mondható időjárás uralkodott. Eső és a hegyekben hó gyakran volt. Mindamellett a csapadéknak, de főleg az enyhébb időnek országszerte hiányát érzik nemcsak az őszi, de a már kikelt tavasziak is. A hideg és főkép a szeles időjárás következtében a vetések fejlődése lassú és a bokrosodás sem ki elégitő. Mindennek ellenére az *ősi buza- és rosvetések* bár néhol sárgulnak, egészben véve még mindig kielégítően, sőt részben jól állnak. A *repce* vetés egy része a tél folyamán kifagyott. A mi repce megmaradt, az elég jól nő és már több helyen virágozik is. Férgek, különösen pedig bolhák a repcét szórványosan pusztítják. A *gazdasági munkálatok* országszerte serényen folynak. A hol csak az idő engedi, künn vannak a munkálkodók: szántanak, vetnek, ültetnek s a szőlőkben és gyümölcsösökben is toglalatoskodnak. Férgek és egerek az ország némely részében most is károsítják a vetéseket. Különösen sok a drótféreg okozta kár az ország keleti részében és itt-ott az Alföldön, illetve néhol a Duna jobb partján is. A *tavasszi vetéssel*, nevezetesen az *árpával* és *sabbal* az ország több részében: az Alföldön és a Duna jobb partján nagyrészt elkészültek; sőt itt már a kukorica vetése és a burgonya ültetése is megindult. *Répát* is nagyon sok helyen vetettek már. A *dohány palánták* a melegágyakban elég jól fejlődtek; mind a mellett ez is, mint általában minden növény, nagyon kívánja már az enyhe tavaszi időt. A *takarmánytermő* földeken, illetve a mesterséges takarmányosokon a fejlődés elég kedvező, kivéve azokat a részeket, a hol az egerek okoztak kárt. A *régi fű és legelő* fűnövés, szintén a hideg idő miatt, nem mindenütt kielégítő. A jószág ugyan a szabadban mozog és legelhet már — azonban még kevés fűvet talál és ez annál hátrányosabb, mert a szalás takarmányok sok helyen már teljesen elfogytak. Különösen áll ez a felvidékre nézve, hol már egyáltalán alig van szalás takarmány. Az ország más vidékén is panaszkodnak a szalás takarmány fogytáról, mindamellett az állapot itt még viszonylag tűrhető, sőt néhol, a hol tavaly bővebb aratás volt a takarmányfelékből, még némi fölös készlettel is rendelkeznek. A *szőlők* metszésével az ország nagy részében elkészültek. — A szőlők téli károsodása felől itt-ott hallani ugyan panaszokat, de a kár még sem olyan jelentékeny, mint a minőnek képzelték. Egyedül azok a szőlők károsodtak észrevehetőleg, amelyek fedetlenül voltak. A gyümölcsfák gazdag virágzását alighanem károsítani fogja a folytonos hideg, itt-ott illetve esős és szeles időjárás. Fagytól is féltik a szépen virágzó gyümölcsfákat, a melyek elég jól teleltek, dacára a téli olmos esőknek és nagy hidegeknek. Távirati jelentések szerint az ország némely részében ma dér volt.

□ **Védekezés a káposztahernyók ellen.** A magyar királyi rovar-tani állomás a gazdákra nézve fontos és szükséges nyomtatványt adott ki, melyben utmutatást ad a káposztapillangó hernyójának irtására. Az utmutatás a földmivelésügyi miniszterium kiadása s kapható ingyen a m. kir. rovar-tani állomásnál. (Budapest, Nádor utca 28. szám.)

— **Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal**

Országgyűlés

A képviselőház ülése április 24-én (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A képviselőház ma *Dániel Gábor* alelnök elnöklése mellett folytatta az *Adria-javaslat* részletes tárgyalását.

Major Ferenc a 8-ik szakaszhoz jelentékeny módosítást nyújtott be, melyet *Hegedüs* miniszter felszólalása után elvetettek.

A 9-ik szakasznál *Major* azt állítja, hogy a marseille-i járatokat Trieszt kedvéért szaporították. A bérelt hajók kiküszöbölését kéri s ily irányu módosítást nyújt be.

Molnár Józsiás pártolja *Major* indítványát.

Madarász József a menetsebesség tárgyában kér felvilágosítást.

Hegedüs Sándor miniszter cáfolja *Major* állításait. Az *Adria* nem szivesen alkalmaz bérelt hajókat, mert ez pénzbe kerül, de a nagy rakományok miatt kénytelen béreltet segíteni magán. A menetsebességet az előbbi szerződés sem állapította meg.

Erre a szakaszt változatlanul elfoglalták.

Szünet után *Major Ferenc* kedvezőbb tarifákat kér a magyar termékek számára.

T Á V I R A T O K.

— **Kihallgatások az udvarnál.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A király ma délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fogadta a két új osztrák bitorost: *Skrbensky* báró prágai hercegérseket és *Puzyna János* krakói érseket, valamint a velük érkezett nemesi gárdistákat és pápai ablegátusokat.

— **Taliani nuncius Budapesten.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Taliani* pápai nuncius Budapestre érkezése után meglátogatta *Wlassics* kultuszminisztert, aki ezt ma délelőtt hosszabb ideig tartó látogatással viszonzta.

— **A honvédelmi miniszter üdülése.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A mai lapoknak az a híre, hogy *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter a legközelebbi napokban Budapestre érkezik, nem felel meg a valóságnak. Illetékes helyről vett értesülés szerint a miniszter még három hétig Lovranában marad.

— **Végleges döntés a Hilsner-pörben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Hilsner-pörben ma döntött az osztrák semmitűszék és elvetette *Hilsner* Lipótnak a piseki esküdtszék ítélete ellen benyújtott semmiségi panaszát.

Szerkesztői üzenet.

B. C1. (Helyben.) Dehogy untuk meg; dehogy! Sőt igen is szives köszönettel vettük ugy ezeket, mint a jövődöbelieket.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAJZS JÓZSEF
kiadó.

KIS HIRDETÉSEK.

Lánc-utca 11. számú

HÁZ,

mely áll 7 lakás és nagy pincéből, gyümölcsös kerttel együtt jutányos árért eladó.

Egy szakképzett gépész, a ki 4 évig volt egy helyen alkalmazva, hasonló állást keres nagyobb gőzmalomnál vagy uradalomnál.
— Bővebb értesítést ad I. P. Pécs, Lánc-u. 11. sz. a.

Tavaszi-u. 19. számú

HÁZ,

eladó, mely áll 6 szoba, 3 konyha, 2 éléskamra és nagy kertből. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Bátori-u. 10. számú HÁZ

eladó, esetleg elcserélendő. Bővebb értesítést ad ugyanott a háztulajdonos.

Attila-u. 5. számú

HÁZ

mely áll 3 lakás és egy nagy pince-helyiségből jutányos árért eladó.

Értekezni ugyanott a tulajdonosnénál.

Alsó-Balokányi-utca 4. számú

HÁZ,

mely uri lakásnak igen alkalmas, gyümölcsös kerttel együtt, jutányos árért eladó.

REINISCH ANTAL férfi szabó

Lyceum-utca 17. sz.

Elvállal férfi ruhák készítését a legújabb fazon szerint, ugyancsak a vitásokat is elfogad a legjutányosabb ár mellett.

Özv. Kovátsits Antalné

szijgyártó-üzlete PÉCSETT, Irgalmasok bazárja. Ajánlja dusan felszerelt raktárát lószerszám, nyereg, pénzerszerény, utibőrönd és sétabotokban.

Rambuszek Jakab

szalma- és nádszék-készítő PÉCS, Kossuth Lajos-utca 16.

Elvállal ugyane szakmába vágó javításokat is jutányos árért.

Kugler Lipót, kárpitos

Kaszárnya utca 27. Elvállal mindenféle szakmába vágó új munkát és javításokat.

Dömel Nándor szoba- templom, cég, diszfestő és mázó.

József-utca 5. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árért!

Diványok és ottománok

32 rugó erősségben kaphatók minden elfogadható árért a raktáromon levő készletből.

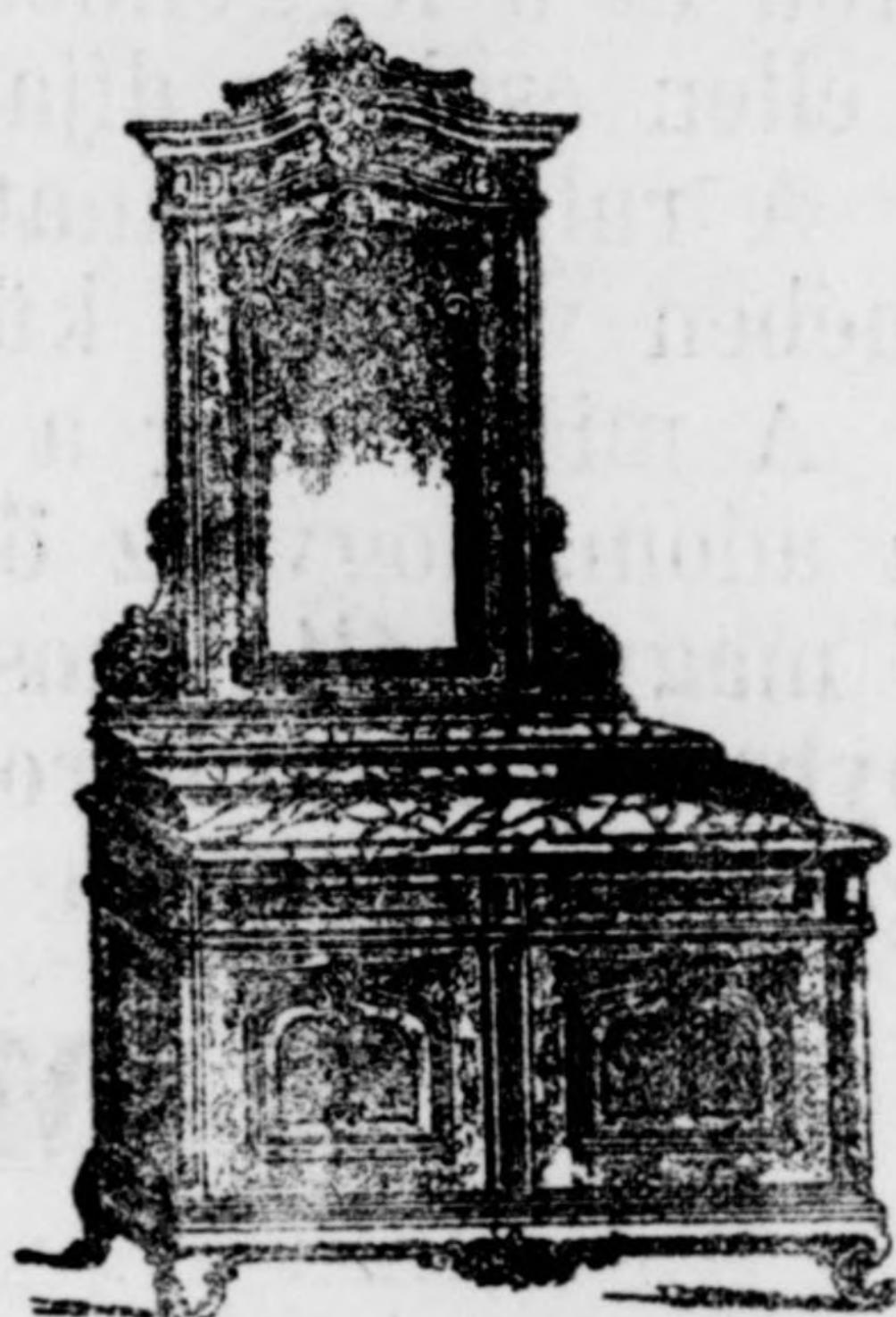
Demini F.

kárpitos és diszítő

FERENCIEK-BAZÁRJA.

Ezen alkalommal közhírré teszi, hogy **Klimó-utca 12. számú**

háza eladó.

ZSOLNAY IMRE

BUTOR.

raktára

és műhelyei

PÉCS,

Perenciek-utca **11.** szám.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Piacsek Károly

ezég sirkő- és kőfaragó-üzletét átvettem és azt a fenti üzég alatt változatlanul tovább vezetem.

Egyszersmind értesitem a n. é. közönséget, hogy egyedüli törekvésem lesz a cég jó hírnevét továbbra is fenntartani és a t. vevőimet minden tekintetben kielégíteni.

Elvállalok mindennemű e szakmába vágó épület-munkákat, továbbá sirkővek készítését, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

a legjutányosabb árakért.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradjok kiváló tisztelettel

Piacsek Jenő.

Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Valódi

tiszta-boreczet

kapható csakis

RIBAY ANTALNÁL

Apáca- és Vörösmarty-utca sarok.

1 liter 30 krajczár.

SANITAS! SANITAS! SANITAS!

CSIHÁLEK SÁNDOR

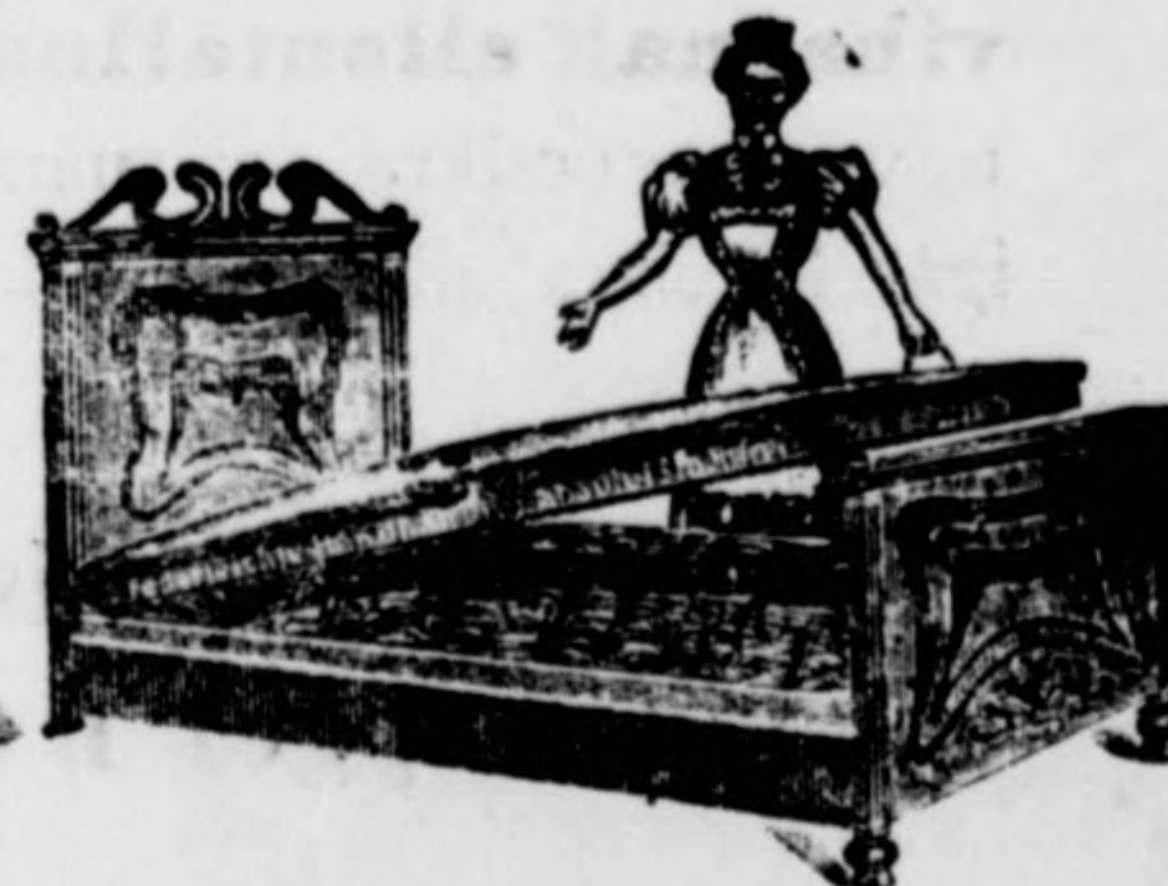
kárpitos és diszítő,

PÉCSETT, Király-utca 34. sz.

A Sanitas Higiéniai szédszedhető ruganymadrac egyedi készítője ajánlja ezen matraccokat, melyek a legtöbb kultúrálamban epp így Magyar- és Németországban törvényesen védve vannak. Különösen szállodákban, kórházakban és családok figyelmébe.

Továbbá kárpitos és diszítő műhelyét és nagyválasztéku raktárát kárpitozott butorokban.

Javítások, ugymint szobakárpitozások a legjutányosabb árakért elfogadtnak.

Könnyű kezelés.

HIRDETÉSEK

. jutányos áron a kiadóhivatalban

. vétetnek föl.

A mélyen tisztelt
hölgy-közönség
becses figyelmébe!

Van szerencsém köztudomásra
hozni, hogy helyben, a **Kis-Flórlán-**
utca 5. szám alatt

szabászati iskolát

nyitottam, hol a jelentkező hölgyeket
a legegészségesebb francia- és angol-
szabásra és rajzolásra megtanítom.

Támaszkodva a 28 év alatt **Párisban**
Madame Briolle-nél (Versaill, boulevard
Sebastopol), **Bécsben** Madame Spitzer-
nél, **Budapest**en Árvay cs. és kir. udv.
szállitónál, **Brassóban** László M. L. és
Társaságánál, **Drezdában** az angol és
francia szabászati tanfolyamon szerzett
gazdag tapasztalataimra, biztosítom a
jelentkező hölgyeket a szakszerű és biz-
tos sikerű eredményre.

A tanfolyam tartama 4 hét és a tan-
díj egy-egy jelentkező után **15** frt.

Minden tanuló hölgy felügyeletem
alatt a tanfolyamon egy ruhát szabhat
és állíthat össze magának.

Midőn mindezeket közhírré teszem,
tudatom, hogy elvállalok francia és angol
szabásu **ruhák és kabátok elkészít-**
tését a legegészségesebb kivitelben.

Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Kiváló tisztelettel

Kovács Imre.

Az elismert legjobb
első pécsi moly ellen biztosító
és ruhaóvó intézet

alkalmat nyújt a n. é. közönségnek, hogy télen használt

ruháit, bundát, szőrmeárut stb.

nyáron át a leggondosabb ápolás által mindennemű ká-
rok ellen csekély díjazás mellett, megvédje.

A ruhák kívánatra elhozatnak és az elismervény
ellenében vissza is küldetnek.

A midőn még a n. é. közönségnek szives tudomá-
sára adom, hogy az összes nálam lévő ruhaneműek az
első magyar általános Biztosító-társaságnál az elmúlt
idényben **35.000** koronára biztosítva voltak, maradtam
magam b. figyelmébe ajánlva, kiváló tisztelettel

MANBL ÁRMIN

szücs-üzlete és ruhaóvó-intézete

Irgalmasok-utca.

VIRÁGH JÓZSEF

kocsigyártó

PÉCS, Siklósi-országot 33. (Mátyás király szálloda mellett.)

Ajánlja a kor igényeinek megfelelően berendezett kocsigyártó üzletét, hol minden e szakba
vágó munkák gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Átalakítások és javítások mindenkor jutányosan eszközöltetnek.

Legujabb minták után készült kocsikból állandó raktárt tartok. Miután a raktáromon és nálam
megrendelt kocsik teljesen saját üzletemben készülnek, úgy a fa, vas, fényező, valamint a kárpitos
munkák és így minden nálam megrendelt kocsikért és átalakításokért több évi jótállást vállalok.

Egyszersmind föl hívom a nagyközönség b. figyelmét az ujonnan feltalált **szegedi Widerker-**
Márton-féle szabadalmazott támlába rejthető fedeles kocsik-ülésekre, melyek-

nek **Baranya vármegye** területén
egyedüli elárúsítója vagyok és a mely
ülések **nap, szél és a legnagyobb**
viharnak ellentállnak és a melyek
úgy diszkocsikra, valamint gazdasági és
igás kocsikra alkalmazhatók.

Levélbeli meghívásra bárhol
is kész séggel megjelenek.